

Her Alanda Yeni Steve Jobs'lar Yaratmak için Girişimci Öğretim ve Girişimci Öğretim Üyeliği*

Entrepreneurial Teaching & Entrepreneurial Faculty Members for Creating New Steve Jobs in Every Subject Area

Mustafa Zülküf ALTAN**

Özet

Eğitim bir ülke için en önemli unsurdur. Bu süreç içerisinde yüksek öğretim basamağı da bir ülkenin geleceğinin belirlenmesindeki en belirleyici basamaktır. Bir ülkenin gittikçe artan bilgi-tabanlı küresel toplum ve ekonomiler içinde gelişimini sağlaması, sürdürmesi ve yaşaması, iyi eğitilmiş nüfusa sahip olmasına bağlıdır.

Son birkaç on yıldır ekonomideki ve iş hayatındaki şaşırtıcı derecedeki hızlı değişim ve sonucunda çalışanlardan istenen temel beceriler, asli görevleri öğrencileri iş ve normal hayatlarında karşılayacakları zorluklara hazırlamak olan yüksek öğretim kurumları üzerine çok büyük sorumluluk yükledi.

Küreselleşme, acımasız yarışma koşulları, sık iş değiştirmeler, giderek artan kendi işini kurma veya bulunduğu il, bölge veya ülke dışında çalışma isteği, işe uygun tavır ve tutum sergileme, yeni teknolojileri kullanma, bu tür bilgilere sahip olma, iyi bir seviyede uluslar arası iletişim dili olan İngilizce bilgisi ve/veya bir ya da bir den fazla yabancı dil bilgisine sahip olma gibi gerçekler eğitim kurumları ve öğrenciler için artık göz ardı edilemeyecek birer olmazsa olmazdır.

Bütün bu değişimin sonucu olarak ortaya çıkan ekonomi ve iş eğitimi arasındaki yakın ilişki girişimcilik ruhuna ve girişimci kültürüne çok daha fazla önem verilmesine ve bunların eğitim sistemleri içinde vazgeçilmez değerler haline gelmesine sebep olmuştur.

Okullarımızdaki mevcut “silo” tarzı öğretim ve yetiştirme göz önüne alınırsa günümüz gereksinimlerinden ne kadar uzak olduğu bariz bir şekilde ortaya çıkacaktır.

Bu Makalede girişimciliğin ne olduğu, neden önemli olduğu, girişimciliğin öğretilebileceği, girişimci öğretim üyelerine neden ihtiyaç duyulduğu ve girişimci bir öğretim üyesi neler yapar gibi temel konularına değinilecektir.

Anahtar Kelimeler: Girişimcilik, girişimci öğretim, girişimci öğretim üyeliği

* Bu makalenin sunu formatı 17-19 Ekim tarihleri arasında Aksaray'da düzenlenen IHES 2012 Konferansında sunulmuştur.

** Prof. Dr. Erciyes Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Yabancı diller Eğitimi Bölümü, Kayseri, altanmz@erciyes.edu.tr

Abstract

Education is the most important issue for nations. Higher education, among the educational process, is the most important determiner for the future of Nations. The ability of the nations to prosper and to thrive in an increasingly knowledge-based global society and economy largely depends on having a progressively well-educated population.

The profound changes in the economy and the labor market in the past ten years and, consequently, in the competencies required by employers, have begun to have a serious impact on higher education institutions, whose primary mission is to qualify students by equipping them to meet the challenges ahead, both life and work.

Challenges posed by globalization, fierce competition, frequent job changes, the growing need to create one's own job or to work outside one's home province or country, the importance of the appropriate behavior, new technologies, knowledge of English which is considered to be the medium of international communication and/or a second or third language became sine qua non which cannot be ignored by educational institutions and students.

Close relationship between economics and the education for work force emerged as a result of this massive change caused in paying more emphasis to the philosophy of entrepreneurship and entrepreneurial culture and became one of the indispensable values of educational systems.

Considering the "silo" type of education and teaching common in our schools, it becomes clearer how far we are away from the realities of the present time.

This article discusses the basic topics such as: what is entrepreneurship? Why is entrepreneurship important? Is entrepreneurship a teachable skill? Why do we need entrepreneurial teaching and Faculty members?

Key Words: *Entrepreneurship, Entrepreneurial Teaching, Entrepreneurial Faculty members*

Giriş

“Eğitim, insanların okulda öğrendiklerini unuttuktan sonra geriye kalanlardır”

(Albert Einstein)

Global ekonominin ortalığı silip süpürdüğü, hemen her alanda hızlı değişimlerin yaşandığı, işlerin doğasının, yerlerinin ve verilen hizmetlerin niteliğinin değişmesi yükseköğretim kurumlarının geleneksel iş rolleriyle donanmış öğrenciler yetiştirmesini artık imkânsız kılmaktadır. Girişimcilik becerileri giderek daha fazla önem kazanmakta ve aranır hale gelmektedir.

Girişimcilik kelimesi ilk ve direk olarak iş dünyası, ticaret, gerçeğini çağırırsa da ve bu gerçekten ortaya çıksa da ticaretle sınırlı değildir. Ticaret toplumun bir parçasıdır. Kültürel ve sosyal değerler, ekonomik politikalar ve uygulamalar ve sonucundaki davranışlar birbirini etkiler ve şekillendirir. Girişimciliğin iş dünyasının rutin ve temel bir unsuru olabilmesi için içinde yaşanılan toplumun nasıl işlediği ve insanların nasıl hareket ettiği konusundaki görüşlerini yansıtması gerekmektedir. **Sosyal tutumlar, politik ve ekonomik uygulamalar ve en önemlisi yasal sistem; yaratıcılığı, risk almayı, değişimi, eleştirel düşünebilmeyi ve yeni yaklaşımlarla oluşumları destekler yapıda ve esneklikte olmalıdır.** Bu tür yaklaşımlar içinde yaşanılan toplum tarafından göz ardı ediliyorsa, o toplumda girişimci ruhun ortaya çıkması ve yaşaması beklenemez veya girişimcilik tesadüflere ve bireysel başarılarla endeksli olur.

Girişimcilik temel bir dönüşüm sürecidir. İnovatif bir fikirden, bir işe ve bir işten de bir değere doğru ilerleyen bir süreçtir.

Girişimcilik vizyoner ve pragmatiktir. Bilgi, hayal gücü, algılama, pratiklik, kararlılık ve başkalarını dikkate almayı gerektirir. Bu bakımdan, girişimcilik mutlaka sosyal sorumluluk içinde gerçekleştirilmesi gereken bir uygulamadır.

Girişimcilik genel olarak ekonomik gelişimin ve inovasyonun önemli bir unsuru olarak görülmektedir. Ülkeler artık giderek artan pazar kaygıları, iş gücündeki sayısal azalmalar veya yer değişimleri nedeniyle yeni, inovatif ve büyüme ve gelişme yönelimli, pazar kaygıları konusundaki karşı koymalara hazırlıklı ve yeni iş imkânları yaratabilen şirketlere ihtiyaç duymaktadır.

Yirmi altı ülkede 93.000 üniversite öğrencisiyle yapılan Uluslar arası Tahminler Çalışması gençlerin yaklaşık %10'unun mezun olur olmaz; %30'unun ise beş yıl içinde kendi işlerini kurmak istediklerini göstermektedir (GUESS, 2011). Türkiye yukarıda bahsedilen çalışmada yer almadığı için bu konuda bir istatistik bulunmamakla birlikte değişik kaynaklarda Türk insanının girişimcilik ruhunun oldukça fazla olduğuna değinilmektedir. Gerçi bu durum genel bir istek mi veya gerçek anlamda bir girişimcilik ifadesi mi bilinmez ama Ulusal Franchising Derneği'nin verilerine göre, Amerika'da 12, Finlandiya'da 60, Almanya'da 45 kişiden biri kendi işini kurmak isterken, Türkiye'de her iki kişiden biri kendi işini kurmak istemektedir (UFRAD, 2011).

Yukarıdaki verileri kanıtlarcasına, Amway, Avrupa tarafından araştırma şirketi GFK'ya yaptırılan "2011 Girişimcilik Araştırması" da Türkiye'nin girişimci ruhu konusunda oldukça ilginç veriler sunmaktadır. Araştırma sonuçlarına göre, girişimciliğe karşı en iyi tutumu Danimarka (%88); Büyük Britanya (%82) ve Fransa (%76) gösterirken, Türkiye (%65) ve Almanya (% 61) en düşük tutumu göstermektedir. Buna karşın “kendi işimi kurmayı hayal edebiliyorum” cümlesine olumlu bakarak kendi işini kurma konusunda girişimci ruha sahip olma düzeylerine bakıldığında yüzde 50'lik oranlarla Türkiye ve İsviçre'nin en girişimci ruha sahip insanları barındırdığını, Almanya'nın (%27) ise istikrarlı bir şekilde yine en düşük girişimci ruha sahip insanları barındırdığını görürüz. Aynı çalışmada 14- 29 yaş grubundaki gençlerin yüzde 74 oranında kendi işlerini kurma konusundaki olumlu girişimci tutumuna sahip olduklarını yine aynı yaş grubundaki gençlerin yüzde 59'unun kendi işini kurmayı hayal edebildiğini göstermektedir. Yine aynı çalışmada bölgelere göre baktığımızda ise Marmara Bölgesinin kendi işini yapma konusunda en cesur insanlara sahip olduğunu, Marmara'yı cesaret konusunda Akdeniz ve İç Anadolu bölgelerinin takip ettiğini görüyoruz (AMWAY, Avrupa Girişimcilik Raporu, 2011).

Diğer taraftan, Etkin Girişimci Destekleme Derneği Endeavor ve Küresel Girişimcilik Monitörü (GEM)'in dünya çapında 54 ülkede, 70 bini girişimcilerden oluşan 800 bin kişi ile yaptığı çalışmaların sonucu hazırlanan 2011 Küresel yüksek-etkili Girişimcilik Raporu'na göre, Türkiye'nin girişimcilik endeksi geçen yıl 3,3 puan birden yükselerek 11,9 olarak hesaplandı. Aynı rapora göre dünya çapında kendisini girişimci olarak tanımlayanların toplam nüfusun yüzde sekizini oluşturduğu göz önüne alındığında, Türkiye'nin dünya ortalamasını aştığı görülüyor. Ancak, Türkiye'nin nüfus ve refah düzeyinde olan ülkelere girişimcilik oranının yüzde 20'lere yakın olması hedeflendiği göz önünde bulundurulduğunda, kat edilmesi gereken ciddi bir yol olduğu görülüyor.

Girişimcilik ve Girişimci Öğretim

Girişimci öğretim konusunu tartışmadan önce girişimci öğretimin tanımına ve girişimci ile girişimci öğretim tanımlarındaki farklılıklara göz atmakta fayda vardır. Herkes tarafından kabul edilebilir bir girişimci ve girişimcilik tanımı olmamakla birlikte girişimcilerin genel kişilik özelliklerinden bahsedilebilir (Noll, 1993). Genelde ticaretle ilişkilendirilmesine rağmen girişimcilik artık hemen her alanda yaygın olarak kabul gören bir konudur ve genelde yaratıcılık, risk almak ve inovasyon gibi standart, klasik, sıradan bir iş çevresinde beslenmeyen özellikleri taşır.

Girişimci öğretim genel bağlamda öğretilen beceriler yoluyla öğrencilerde yeni ve inovatif fikirleri, planları geliştirmelerine yarayan temel özellikleri öğretmeyi planlar. Bu yüzdendir ki girişimciliği öğretilen bir beceri olarak görmek mümkündür.

Girişimci öğretimi bir iş yerini yönetme pratiğinden ziyade, daha geniş bir kapsamda, insanları yaşamın hemen her basamağında girişimci olma konusunda geliştirmek olarak algılamak çok daha anlamlı olacaktır. Böyle bir bakış açısı, **girişimci öğretimin, öğretme ve öğrenmenin pek çok yönünün değişimine, öğrencilerin öğrenmelerinden kendilerinin sorumlu olduğu, okullardaki hiyerarşik yapının azaltılarak öğretim çalışmalarının dış dünyaya açılmasına, dışarının içeriye getirilmesine imkân sağlayacaktır.**

Eğer öğretim üyeleri derslerini öğrencilerin girişimci ruhunu ve bireysel niteliklerini ortaya çıkaracak öğretim yöntemleriyle işler ve öğrencilerin potansiyellerini alternatif değerlendirme teknikleriyle değerlendirebilirlerse, bilinçli olarak farkındalık yaratmış ve onların farklı girişimci profillerini ortaya çıkaracak ilgi alanlarını geliştirebilir ve ortaya çıkmalarına vesile olmuş olurlar. Böylesi bir yaklaşım, öğrencilerin kendi işlerini kurma planları olmasa bile girişimci bilgi ve becerilerinin gelişmesinden yararlanabilirler. **Çünkü girişimci öğretim, öğrencilerin sadece bir iş kurmayı ve onu işletmelerini öğrenmelerini değil, daha önemlisi yaratıcı düşüncelerine, inovatif kapasitelerine ortaya çıkarmalarına, kendine güvenmelerine ve sorumluluk sahibi olmalarına yardımcı olur** (Heikonen, & et. al., 2006).

Girişimci Öğretim Üyesi Kimdir ve Ne Yapar?

“Eğer bugünün öğrencilerini dünün öğrencilerini eğittiğimiz gibi eğitirsek, onların yarınlarını çalmış oluruz!”

John Dewey.

Öğretim üyeleri bir bölümün parçası olmalarına ve takip etmeleri gereken bir müfredat olmasına rağmen mesleklerini icra ederken oldukça fazla bir serbestiye sahiptirler; ders içeriğini, materyalini, aktivitelerini, öğretim yöntemlerini ve değerlendirme sistemleri gibi. **Öğretim üyeleri yapacakları yaratıcı ve çağdaş seçimlerle ya farkındalık yaratarak öğrencilerin kendilerini keşfetmelerine ve girişimci ruhlarını ortaya çıkarmalarına yardımcı olurlar ya da sıradan klasik tercihler yaparak sadece dersin lezzet almadan işlenmiş olmasına, yapılmış olmak için yapılmasını sağlarlar.**

Girişimci ruhun gelişimine uygun öğretim aktivitelerinin sınırı asla yoktur. Öğretim üyeleri programlarının, derslerinin ve öğrencilerin ilgi alanlarına göre bu aktiviteleri biçimlendirebilirler. Proje ve performans tabanlı aktiviteler ve değerlendirme sistemleri bu kategoriye girer. Unutulmamalı ki girişimci öğretimin olabilmesi için bu öğretimin de girişimci bir ruh ve yöntemle yapılması gerekmektedir.

Ders içerikleri öğrencilerde genel becerileri, nitelikleri ve tutumları kazandırmayı ve geliştirmeyi amaçlamalıdır. Bunlar:

- Otonomi
- Eleştirel bakış açısı
- Kendilerine ve başkalarına karşı sorumluluk duyma
- Açık fikirlilik
- Samimilik
- Yaratıcılık

Girişimcilik kültürü öğrencilerde;

- Bağımsız hareket edebilmeyi
- Yaratıcılığı
- İnişiyatif alabilmeyi
- Kendine güveni

- Liderliği
- Takım ruhunu
- Üretkenliği
- Sorumluluğu
- Dayanışmayı ve
- Sebata edebilmek gibi niteliklere sahip olmayı gerektirir.

Bu bakımdan bu tür nitelikleri ortaya koyan her öğretim birimi veya her öğretim elemanı girişimcilik ruhunun eğitimine ve sürdürülebilirliğine katkı sağlıyor demektir.

Girişimci öğretim yapan öğretim elemanları olumludurlar, kendilerine ve başkalarına karşı sorumluluk duyarlar, açık fikirlidirler, dengelidirler, isteklidirler, esnektirler, işbirliği içindedirler, kendilerine güvenleri vardır, eylem odaklıdır ve ileri görüşlüdürler, aktif öğrenme stratejilerini uygularlar, statükoya karşı koyar ve değişimi ararlar, geleneksel değillerdir, çabuk adapte olur ve değişirler, yaratıcı problem çözücüdürler, kendileri başlatır başkalarını beklemezler, statüye ve güce ihtiyaçları yoktur, kuvvetli ve zayıf yönlerini bilirler, güven verir ve diğerlerini heveslendirirler, kendilerine davranılmasını istedikleri gibi diğerlerine davranırlar, başkalarıyla yarışmak yerine onları desteklerler, iyi bir ağa sahiptirler. Bu tür öğretim üyelerini gençleri büyük bir istekle, hevesle öğrenmek, yaratıcı olmak ve büyümek için gelişmelerine rehberlik eden kural yıkıcılar olarak tanımlayabiliriz. Öğrencilerini dikkatle dinlerler ve yeni fikirlerin eyleme dönüşmesi için onları teşvik ederler.

Bu tür beceri, tarz ve eylem içinde olan her öğretim elemanı girişimci ruha veya kafa yapısına sahiptirler.

Girişimci bir öğretim üyesinin Bilmesi gereken ve sınıf içi uygulamalarında yararlanması gereken bazı temel konular:

- Aktif öğrenme yöntemleri
- Eleştirel düşünce
- Beyin ve işlevleri
- Öğrenme modelleri
  - Davranışçı kuram
  - Bilişsel kuram
  - Sosyal gelişim kuramı
  - Yapılandırmacı kuram
  - Buluşsal öğrenme
  - Basamaklı bilişsel gelişim kuramı
    - ❖ Duyusal-edimsel öğrenme (0-2)
    - ❖ İşlem öncesi öğrenme (2-7)
    - ❖ Somut işlemleri öğrenme (7-11)
    - ❖ Soyut işlemleri öğrenme (11-)
  - Maslow'un ihtiyaçların hiyerarşisi kuramı
  - Deneyimsel öğrenme
    - ❖ Tecrübe
    - ❖ Algılama
    - ❖ Biliş
    - ❖ Davranış
- Motivasyon
- Genel Zekâ
- Çoklu Zekâ Kuramı
- Yaş ve Öğrenme
- Cinsiyet ve Öğrenme
- Tutum ve Öğrenme
- Kendine Güven ve Öğrenme

- Öğrenme Stratejileri
  - ❖ Tekrarlama
  - ❖ Örgütlenme
  - ❖ Duyuşsal
  - ❖ Anlamlandırma
  - ❖ İzleme
  - ❖ Güdüsel stratejiler
- Öğrenme Biçemleri
- Kişilik ve Öğrenme
  - Dışa dönük/ içe dönük: enerji akımımız
  - Duyusal/sezgisel: bilgiyi nasıl aldığımız
  - Mantıksal/ duygusal: kararları nasıl verdiğimiz
  - Yargılayıcı/ kabullenici: yaşama nasıl yaklaştığımız (Altan, 2009).

Girişimci bir öğretim üyesi aynı zamanda etkin sorgulama tekniklerini de etkin bir biçimde kullanmak zorundadır. Bu etkin sorgulama teknikleri genel olarak Yüksek Seviyeli düşünce sorularını içerir.

- Bilgi
- Anlama
- Uygulama
- Analiz
- Sentez
- Değerlendirme

Girişimci Öğretim üyelerinin etkin olarak kullandığı bir diğer alan da öğrencilerine düşünmeyi öğretebilmelidir. Bunu yaparken de onlardan:

- Değerlendirme yapmalarını isterler;
- Çıkarım yapmalarını isterler;
- Sebep-sonuç ilişkilerini sorgulamalarını isterler;
- Çözüm yollarını aramalarını isterler;
- Araştırma yapmalarını isterler;
- Yeni fikirler konusunda cesaretli olmalarını isterler;

Bütün bunları isterken de onlara araştırma süreçleri sırasında rehberlik ederler ve onların değerlendirme yapabilmelerine ve fikirlerini bir süzgeçten geçirmelerine yardımcı olurlar.

Türkiye'deki eğitim ve sınav sistemleri maalesef hala eskiden olduğu gibi devam etmekte ve hep aynı beceriler ve değerlendirme yöntemleri göz önünde tutulmaktadır. İlkokuldan başlayan ve doktora seviyesine kadar uzanan bir süreçte değerlendirmelerin hep aynı tür yeterlilikler üzerinde yapıldığı (sayısal/sözel) bir sistemle boğuşup durmaktayız (Altan, 1999).

Howard Gardner'ın Çoklu Zekâ Kuramı; bizim, insanın yeterlilikleri konusundaki düşüncelerimizi kökten değiştirmemize yardım edecek bir potansiyele sahiptir. Gardner, Zekâyı; “**kültürel bir ortamda, problemleri çözümlerken veya bir kültür grubu tarafından değer verilen ürünleri ortaya çıkarırken, bilgiyi işlemeye yarayan biyopsikolojik bir potansiyel**” olarak tanımlar (Gardner, 1999, s.33-34). Gardner'ın bu Kuram'daki asıl hedefi; **zekânın tek bir yapıdan meydana gelmediğini ve insanların birbirinden bağımsız en az yedi ayrı zekâyı sahip olduğunu ve bunların zaman içinde geliştirilebileceğini insanlara kanıtlamaktır** (Gardner, 1999)

“Sadece Sayısal ve Sözel Zekâ göz önüne alınarak hazırlanan Zekâ testlerinin ve bu testlerin ışığında geliştirilen sınav sistemlerinin ve programlarının, yalnız kuramcıları değil, aynı zamanda eğitimcileri ve öğrencileri de bir çıkmaza sürüklediği çok açıktır” (Altan, 2012, s.143). Bireylerin sınıflandırıldığı ve gelişmelerinin sınırlandırıldığı bir ortamda, Çoklu Zekâ kuramı; Zekâ'yı ölçmek, bireyleri sınıflandırmak ve gelişmelerini sınırlandırmak yerine, bireylerin girişimci yeteneklerini ortaya çıkarmalarına, geliştirmelerine yardım edebilir bir potansiyele sahiptir.

Çoklu Zekâ Kuramının temel felsefesi, bütün zekâların herkes de mevcut olduğu ancak profillerimizin farklı olduğudur. **Bu zekâların her biri kendi ortamlarında ortaya çıkarılmalı, değerlendirilmeli ve uygun ortamlarda yine uygun aktivitelerle geliştirilmelidir.** insanların tek düzey, yaratıcılıktan uzak, pısrık olarak yetişmelerine sebep olan geleneksel yaklaşımların sonucu olan çözümsüz gibi görünen eğitim sorunlarına Çoklu Zekâ Kuramı ile çözüm bulmak hiç de uzak değildir. Bu Kuram sayesinde yorgun ve başarısız eğitim sistemlerine yeni bir soluk getirmek mümkündür.

Girişimci Öğretim Üyeleri İçin Değerlendirme Sistemleri

Geleneksel öğretim üyeleri öğrencilerin öğrenip öğrenmedikleri standart test yöntemleriyle ölçer. Bunlar; çoktan seçmeli testler, doğru-yanlış türü sorular ve cevapları belli, bilinen ve genelde öğrencilerin ezberlemeleri sonucu cevapladığı Düşük-seviyeli Düşünme Becerileri içeren sorulardan oluşur.

Bu bakımdan öğrenciler öğrenmekten çok notlarla ilgilidirler. Bu bakımdan gecelemeler, ezberler, sınavdan hemen sonra unutmalar ve ülkemizdeki en önemli eğitim-öğretim yaralarından biri olan kopya çekmek sıradan ve vazgeçilmez öğretim unsurları haline gelmiştir.

Geleneksel sistemlerde öğrenciler, belirlenmiş bir standart sete yerine birbirleriyle yarışır bu bakımdan not peşindedirler.

Diğer taraftan girişimci öğretim üyeleri daha çok performans tabanlı değerlendirme yöntemleri kullanırlar. Bu yöntemler; yaratıcılığı, bireysel farklılıkları, öğrencilerin kuramlar ve prensipler hakkındaki bilgilerini ölçmekten çok onların bu konseptleri pratik uygulamalar ve daha çok Yüksek-seviyeli Düşünme Becerilerini içeren sorular yardımıyla anlayıp anlamadıklarını ortaya çıkarmaya yarayan sistemlerdir.

Performans-tabanlı değerlendirmeler öğrencileri birbirleriyle yarıştırmadan kendi en iyilerini ortaya çıkarmaya yarayan sistemleri içerir. Bu yüzden bu tür değerlendirme sistemleri bütün öğrencileri heyecanlandırır. Çünkü öğrenciler değişik aktivitelere aktif olarak katılarak ki bu aktivitelerin çoğu grup çalışması şeklinde gerçekleştirilir, kendi potansiyellerini, başarısızlık duygusundan uzak ve başkalarıyla bir yarış içinde olmadan, ortaya çıkarmaya yardımcı olurlar. Buradaki en önemli unsurlardan biri “elimden gelenin en iyisini yaptım” felsefesini benimsemek ve bu doğrultuda ilerlemektir. Grup çalışmaları yoluyla birlikte hareket edebilme, akrandan öğrenme gibi temel unsurlar öğrencilerin daha iyi öğrenmesine ve sosyalleşerek daha yaratıcı olmalarına vesile olur.

Bu tür değerlendirme yöntemlerinde başarısızlıktan çok başarının ortaya çıkarılması söz konusudur. Bu tür değerlendirmeler her öğrencinin ve her okulun başarılı olabileceğini gösteren bütüncül ve kapsayıcı bir öğretim modelini bize sunar. Performans-tabanlı sistemler öğrencilerin iletişim ve analiz becerilerini bir araya getirerek öğretim üyelerine öğretilen konuların öğrenciler tarafından öğrenilip öğrenilmediğini ve bu bilgileri gerçek yaşamda aktif olarak kullanıp kullanılmayacakları hakkında bilgi verir. Bu yöntemler öğrencilere öğrenmelerinden kendilerin sorumlu olduğunu ve sınav için ezberlemelerinin onların yaşamlarında başarılı olmalarına yetmeyeceğini farkına varmalarına yardımcı olur.

Geleneksel değerlendirme yöntemleri vizyoner, yaratıcı ve daha önemlisi öğrenme odaklı okul ortamları ortaya çıkaramamaktadır.

Girişimci bir öğretim üyesinin kullanabileceği değerlendirme yöntemlerini şöyle sıralayabiliriz:

- Geliştirilmiş çoktan seçmeli sınav formatları
- Mülakatlar
- Gözlemler
- Bireysel /grup performansları
- Öğrenme kayıtlarının tutulduğu portföyler, süreçföyler
- Projeler
- Grup projeleri
- Gösterimler
- Sözlü sunular
- Simülasyonlar
- Grafik düzenleyiciler
- Yaratıcı performanslar ve gösterimler
- Bireysel ve akran değerlendirmeleri
- Günlükler/öğrenme günlükleri
- Kontratlar
- Raporlar (Altan, 2002)

Hiçbir öğrenci benzer olmadığı için öğrenmemiz de yanı olmayacaktır. Bu bakımdan değerlendirme yöntemlerinin de aynı olmaması gerekmektedir. Sırf bu gerçekten yola çıkarsak performans tabanlı değerlendirme sistemlerinin önemi çok açık olacaktır. Bu tür değerlendirme sistemleri sadece bazılarının değil, hemen herkesin ulaşabileceğini yani eğitim-öğretim alanında ve dolayısıyla hayatta başarılı olabileceğini kanıtlar bize.

Girişimci öğretim üyesi bütün, bunların ışığında, kişiliğini, öğretime olan inancını, hayata bakış açısını yansıtan bir öğretim felsefesine kavuşur. Girişimci öğretim üyesi bu felsefesi doğrultusunda öğretim yapar ve öğrencilerini değerlendirir. Bu felsefesini öğrencilerle paylaşarak onların da farkında olmasını sağlar ve ilerideki işlerinde kendilerinin de işleriyle ilgili felsefelerinin oluşmasına yardımcı olur.

Sonuç

Mevcut girişimcilerin önümüzdeki on yıl içinde emekliye ayrılıyor olabileceği vizyonu dikkate alındığında girişimcilik becerilerine sahip genç insanların mevcutların yerini alması ve yeni iş imkânlarını yaratmalarına ihtiyaç duyulmaktadır. Bu hedefe ulaşabilmek için gençlerin girişimci ruha sahip olmalarını veya bu arzularını ortaya çıkarabilecek stratejik bazı tedbirlerin alınması gerekmektedir. Bu vizyonu gerçekleştirmenin de en iyi yollarından biri öğretimin ve öğretim üyelerinin girişimci ruha sahip olmaları ve bu ruhla öğretim yapmalarının sağlanmasıdır.

Üniversiteler girişimciliğin ajanları olmak durumundadır. Hemen alanda girişimcileri ortaya çıkarmak için bu mutlaka gereklidir.

Yapılan araştırmalar girişimci öğretimin önündeki en büyük engelin öğretmenler ve onların girişimcilik konusundaki tutumları olduğunu göstermektedir (Remes, 2003). Bu bakımdan **Eğitim Fakültelerinin yeri çok daha farklıdır. Girişimciliğin öğretmen adaylarına, geleceğin mimarlarına öğretilmesi, gelecekte girişimcilerin ortaya çıkarılmasında son derece önemlidir.** Bunun içinde girişimci ruha sahip, bu özellikleri sergileyen öğretim üyelerine şiddetle ihtiyaç vardır. Girişimcilik ayrı bir ders gibi değil, her alanda hemen dersin içinde yer alması gereken doğal bir unsur olarak ele alınmalıdır.

Girişimci olmak zordur, hele hele öğretmenlerin ve öğretim üyelerinin girişimci olması çok ama çok daha zordur. İçinizdeki girişimci ruha ses verin, bu ruhu taşıyanlara yol verin ve bu ruhu taşıyanların ortaya çıkmasına vesile olalım. Ancak imkânsıza inanırsak, inanılmaz olan şeyleri keşfederiz. **Unutmayalım ki yarının girişimcileri bugünün okullarında bulunmaktadır.**

Kaynakça

- Altan, M. Z. (1999). Çoklu zeka kuramı ve vadettikleri. *Dil Dergisi*, (83), 50-58.
- Altan, M. Z. (2002). Assessment for multiple intelligences. *Modern English Teacher*, 11(3),56-60.
- Altan, M.Z. (2009). *Profesyonel öğretmenliğe doğru*. Ankara: PegemAkademi.
- Altan, M.Z. (2012). Eğitim, Çoklu zekâ kuramı ve çoklu zekâ kuramında onuncu boyut: Ahlâkî zekâ. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 22(1), 137 144.
- AMWAY *European Entrepreneurship Report*, 2011.
- Gibb, A. (1993). The Enterprise culture and education. *International Small Business Journal*,11 (3), 11–34.
- Global University Entrepreneurial Spirit Students' Survey (GUESS), 2011.
- Heinonen, J., Kovalainen, A., & Pukkinen, T. (2006). *Global entrepreneurship monitor*, executive report Finland Turku school of economics and business administration, series B2/2006. Turku.
- High-Impact Entrepreneurship Global Report*, (2011).
- Noll, C.L. (1993, February). Planning curriculum for entrepreneurship education. *Business Education Forum*, 47 (3), 3-6.
- Remes, L. 2003. Yrittäjyyskasvatuksen kolme diskurssia. Väitöskirja. Studies in Education, *Psychology and Social Sciences* 213. Jyväskylän Yliopisto. <http://selene.lib.jyu.fi:8080/vaitos/studies/studeduc/9513914267.pdf>